

Bylage 4

De ontmoeting van beleid, gezondheidsonderzoek en praktijk

ZonMw

MIN. v. VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT
I N G E K O M E N

23 NOV. 2005

VGP
Dir. ~~BBB~~
Agenda Nr. 2639154

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer drs. J.F. Hoogervorst
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Laan van Nieuw Oost Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
T 070 349 5111
F 070 349 5100
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

dossiernummer 40-40100-20
ons kenmerk 2005/21254/ZONMW
datum 14 november 2005
pagina 1 van 2

contactpersoon
Carola Havers
T 070 349 5210
F 070 349 5387
havers@zonmw.nl

onderwerp ASAT-initiatief

Geachte heer Hoogervorst,

Op maandag 3 oktober 2005 heeft op Uw verzoek een invitational conference plaatsgevonden georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en ZonMw. Doel van de conferentie was U te adviseren of er in Nederland voldoende wetenschappelijk draagvlak is voor het z.g. ASAT-initiatief en zo ja, hoe de Nederlandse Regering kan bijdragen aan verdere vormgeving van dit initiatief op nationaal niveau en in Europees verband. ASAT staat voor Achieving Safety without Animal Testing. Het ASAT-initiatief is ca. twee jaar geleden door dr. B. Sangster (senior vice president safety and environment assurance, Unilever) opgestart. Het concept is onder andere als commentaar in het wetenschappelijk tijdschrift ATLA beschreven.

Voor de conferentie zijn, naast beleidsambtenaren van de ministeries van VWS, OCW, LNV, VROM en EZ, onderzoekers en sleutelfiguren op het terrein van de toxicologie, genomics en risicoschatting uitgenodigd. Aan een drietal wetenschappers uit diverse vakgebieden te weten Dr. T. Breit (genomics, MAD, UvA, Amsterdam), dr. E. Kroese (risk assessment, TNO, Zeist) en prof.dr. G. Mulder (toxicologie, LACDR, RUL, Leiden) is gevraagd, ten behoeve van de discussie, een kritische beschouwing te geven op het ASAT initiatief vanuit het perspectief van hun vakgebied. Bij de organisatie van de conferentie werd ondersteuning verleend door Prof. Dr. C. Hendriksen van het Nationaal Centrum Alternatieven voor Dierproeven, Universiteit Utrecht. Voor de lijst van deelnemers wordt u naar de bijlage verwezen. Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt.

De deelnemers aan de conferentie adviseren U het ASAT initiatief positief te benaderen en dit initiatief beleidsmatig en financieel te ondersteunen. Mede gezien de noodzaak van internationale samenwerking om dit initiatief vorm te geven wordt tevens aanbevolen het initiatief op te nemen in het Zevende Kaderprogramma van de EU. De deelnemers achten het niet realistisch dat op korte termijn (één tot twee jaar) te verwachten valt dat het ASAT initiatief tot een volledige vervanging van dierproeven voor het testen van stoffen leidt. Zij achten het wél realistisch dat dit krachtige initiatief een daadwerkelijke vermindering van dierproeven dichterbij kan brengen.

ons kenmerk 2005/21254/ZONMW

datum 14 november 2005

pagina 2 van 2

De deelnemers zijn van mening dat Nederlandse onderzoeksinstituten (zowel de academische als ook de overheids- en industriële instituten) bij uitstek beschikken over de juiste infrastructuur om het initiatief vorm te geven. Zij zijn bovendien van mening dat het opportuun is dit nu te doen gezien ontwikkelingen in de regelgeving zoals REACH en het 7^e Amendement op de Cosmetics Richtlijn van de EU en omgevingsfactoren zoals een veranderende maatschappelijke visie op de rechtvaardiging van het gebruik van proefdieren. Het ASAT initiatief vereist een multidisciplinaire aanpak waarbij wetenschappelijke disciplines bij elkaar moeten worden gebracht die traditioneel niet gewend zijn met elkaar samen te werken. Het gaat hierbij om deskundigen op het terrein van risk assessment en onderzoekers op het terrein van *omics* en *in vitro* methoden alsmede medisch wetenschappelijke onderzoekers die vergelijkbare technologieën toepassen in medisch onderzoek. Verder moeten de nieuwste ontwikkelingen in de informatietechnologie ter ondersteuning van de bio-informatica worden ingezet bij de ontwikkeling en later bij de validatie van deze methodieken. Slechts wanneer de wetenschappelijke wereld, overheid en de industrie hun krachten bundelen zal het ASAT initiatief vorm gegeven kunnen worden. Het zal daarom noodzaak zijn een platform te creëren waarbinnen de samenwerking kan plaatsvinden. De eerste taak voor een dergelijk platform zal zijn om te komen met een onderzoeksprogramma waarvan de onderscheiden onderdelen in samenhang het gestelde doel - gezondheidsbescherming zonder daarvoor dierproeven te gebruiken - naderbij brengen. De deelnemers achten het een goede zaak wanneer dit programma zijn basis in Nederland heeft, mede met het oogmerk dat de economische en wetenschappelijke spin-off van deze nieuwe benadering buitengewoon relevant geacht worden. ZonMw spreekt haar bereidheid uit dit, samen met anderen, te faciliteren.

Verder wordt internationale samenwerking aanbevolen. Uw aandacht wordt gevraagd voor een vergelijkbaar initiatief in het Verenigd Koninkrijk. Samenwerking met de Regering van het Verenigd Koninkrijk ten aanzien van het 7^e Kaderprogramma zal de kans op succes aanzienlijk vergroten.

De deelnemers zijn van mening dat een goede internationale coördinatie en krachtige sturing onontbeerlijk zijn voor een dergelijke grootschalige samenwerking; samenwerking die blijvend gericht moet zijn op een concreet doel. Coördinatie op het niveau van de Europese Commissie en aansturing vanuit de Commissie ligt daarom voor de hand. De deelnemers bevelen U aan bij de Commissie te bepleiten dat zij hierin het initiatief neemt. Vanzelfsprekend zal hierbij de Nederlandse inbreng van betekenis dienen te zijn.

Een overeenkomstige brief is ook aan uw ambtsgenoten van OCW, LNV, VROM, en EZ gezonden.

Met vriendelijke groet,
Mede namens drs. E.A.A.M. Broesterhuizen, directeur Algemene Zaken KNAW

Dr. Edvard P. Beem
plv. directeur

ons kenmerk 2005/21254/ZONMW

datum 14 november 2005

Bijlage: Deelnemerslijst invitational conference ASAT initiatief, 3 oktober 2005

Prof.dr. A. Cornelissen (voorzitter)	Decaan Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht
Prof.dr. J. Kleinjans	Nederlands Toxicogenomics Centrum, Maastricht
Dr. T. Breit	Micro-Array Department & Integrative Bioinformatics Unit, Swammerdam Instituut, Amsterdam
Dr. S. Horbach	Organon, Oss
Dr. J. van der Hoeven	NOTOX, Den Bosch
Prof.dr. Folstar	Nationaal Regie-Organ Genomics
Prof.dr. G.J. Mulder	Centre for Drug Research, Leiden
Prof. M. van den Berg	Institute for Risk Assessment Sciences, Utrecht
Drs. B. Hakkert	RIVM, Bilthoven
Dr. E.D. Kroese	TNO Voeding, Zeist
Prof.dr. J. Hoeijmakers	Afdeling celbiologie en genetica, Erasmus Universiteit, Rotterdam
Prof. dr. H.P.J. Bloemers	KNAW Commissie Dierproeven, Transgenese en Biotechnologie
Drs. E.A.A.M. Broesterhuizen	Directeur algemene zaken KNAW
Drs. C.J. Kalden	Ministerie LNV
Dr. R. Dortland	Ministerie VWS
Mevr. L. Perbal	Ministerie OCW
Ing. M.J.G.A Adams	Ministerie VROM
Dhr. G. Arnoldus	Ministerie EZ

Afgemeld:

Minister dr. C.P. Veerman	Ministerie LNV
Drs. A. Viloría Alabesque	Ministerie VWS
Prof.dr. A.J.R. Heck	Netherlands Proteomics Centre
Prof.dr. R. Kroes	Emeritus hoogleraar Biologische Toxicologie, oud-directeur IRAS
Prof.dr. J. Ruitenber	VU, Amsterdam
Dr. K. van Leeuwen	JRC, European Chemical Bureau, Ispra
Drs. B. v.d. Bos	Programmacommissie Alternatieven voor dierproeven, ZonMw